

Trung Quốc cũng lo ngại i Iran chặn eo biển n Hormuz

Trong lúc Ph&#ng Tây tăng s&#c ép lên Iran, Trung Quốc r&#i vào ca&#nh khó x&#.

Vì là ba&#n hàng l&#n nhất và khách hàng mua dầu thô nhiều nhất củ&#a Tehran, (20% l&#ng xuất khô&#u củ&#a Iran), s&# h&#p tác củ&#a Bắc Kinh đóng vai trò tro&#ng yếu nếu Ph&#ng Tây muốn thành công trong kế sách ngăn Iran làm giàu uranium.

Thế nh&#ng cũng ch&#a rõ g&#i rõ ràng là Trung Quốc sẽ chấp nh&#n chuyê&#n đó.

Khi B&# tr&#ng Tài chính Hoa Kỳ, ông Timothy Geithner thăm Bắc Kinh đầu tháng 1 này đề&# hỏi thúc các nhà lãnh đ&#o Trung Quốc trong chuyê&#n Iran, n&#c chủ&# nhà đã li&#ch s&# nói không.

Tuy v&#y, vì tâm quan tro&#ng củ&#a mỗi bang giao v&#i Ph&#ng Tây, nhất là v&#i Mỹ, Trung Quốc không thể&# hoàn toàn bỏ&# qua s&#c ép đó đề&# c&# tiếp tu&#c làm ăn v&#i Iran nh&# ch&#ng có chuyê&#n g&#i xa&#y ra.

Đề&# hi&#u cách Trung Quốc ba&#o về&# quyền l&#i củ&#a họ&# trong hoàn ca&#nh khó khăn và nhiều ru&#i ro thế này, chúng ta cần xem tr&#c hết điều g&#i là đô&#ng l&#c cho chính sách ngo&#i giao củ&#a Trung Quốc v&#i Iran.

An ninh năng l&#ng

Điều hiän näiän nhất là lä iäch kinh tế.

Iran đang đäng hàng thä ba trong số näc cung cấp dầu thô cho Trung Quốc, bằng khoaäng 500 nghìn thùng mỗi ngày và vì thế, Tehran đóng vai trò sống còn trên bàn cä an ninh năng läng cuäa Trung Quốc.

Mất đi nguồn dầu tä Trung Quốc sẽ ngay läp täc gây cän sốc về cung cäng cho Trung Quốc, trä khi các näc saän xuất dầu khác, nhä Aä Räp Saudi, nhäy vào bù ngay läi đäc cä khoaäng thiếu huät.

Hän näa, các công ty dầu cuäa Trung Quốc đã ký nhäng häp đồng hàng tyä đô la đä khai thác năng läng và loäc dầu väi các đối tác Iran.

Trung Quốc sẽ mất nhäng häp đồng béo bä này nếu tham gia cấm vän Iran cùng Phäng Tây.

Bä träng tài chính Mä Timothy Geithner thăm Trung Quäc vì vän đä Iran

Về nguyên tắc, Bắc Kinh cũng luôn chống läi länh cấm vän nói chung. Còn trong träng häp cuäa Iran, Trung Quốc chắc cũng sẽ chấp nhän làm theo môät khi cấm vän về dầu đäc cä Häi đồng Baäo an Liên Hiäp Quốc thông qua. Nhäng vì đây là sáng kiến do Hoa Kỳ và các näc châu Âu nêu ra, Trung Quốc coi đó là hành đäng thiếu chính danh quốc tế.

Dù thế nào thì vuä Hoa Kỳ nhằm vào chäng trình haät nhân cuäa Iran cũng läi khiến Bắc Kinh cho là môät ví dụ tiếp theo cuäa tiêu chuän näc đôi mà Hoa Kỳ đem ra áp duäng – Hoa Kỳ väa nhắm mắt đä Israel có vũ khí nguyên tä nhäng đe doäa dùng vũ läc đä chống läi chäng trình cuäa Iran – và vì thế, Trung Quốc vẫn đi con đäng ‘trung dung chi đäo’, không ngä về phía nào.

S&# u&# ng h&# co&# nhi&# u n&# c

Trung Quốc công nh&# n quyền củ a Iran đ&# c làm giàu uranium ch&# ng nào vẫn tuân thủ các tiêu chuẩn củ a C&# quan Năng l&# ng Nguyên t&# Quốc tế (IAEA). Trung Quốc u&# ng h&# cấm v&# n nhằm vào Iran chỉ nh& cách buôn c Iran xác tín các cam kết thi hành luật quốc tế mà thôi.

Các l&# ích kinh tế và ba& n năng không &# a cấm v& n khiến Trung Quốc nghi ng& về đề nghị cấm v& n dân thô nhằm vào Iran.

Nh& ng Trung Quốc cũng pha& i xem xét cái giá pha& i tra& mô& t khi họ làm b& c lòng nh& ng ba& n hàng l&# nhất.

Giao th&# ng với Washington chắc chắn là chuyên quan tro& ng h& n cho quyền l&# i quốc gia củ a Trung Quốc h& n là quan hệ với Iran.

Hoa Kỳ đang là thị tr&# ng xuất khẩu l&# n thứ nhì, chỉ sau EU cho hàng hóa Trung Quốc.

N&#c Mỹ cũng có đây ph&# ng tiêu n khiến Trung Quốc khó khăn mô& t khi Washington có lý do để tin rằng Trung Quốc cố ý phá cố gắng củ a Mỹ buôn c Iran ng& ng ch&# ng trình ha& t nhân.

Đ&# ng đây Saudi

Tình hình ch& a hết ph&#c ta& p cho Trung Quốc vì n&#c này cũng pha& i tính đến s&# đối đầu sâu n&# ng củ a A&# R&# p Saudi tr&#c ch&# ng trình ha& t nhân củ a Iran. T&# nhiều năm qua, Trung Quốc chăm sóc quan hệ với A&# R&# p Saudi, quốc gia cung &# ng dầu hàng đầu cho Trung Quốc.

Hồi giữa tháng 1 này, Thủ tướng Ôn Gia Bảo đã thăm Ả Rập Saudi để tăng cường quan hệ.

Quốc gia này quan trọng hơn Iran nhiều nếu nhìn từ góc độ an ninh năng lượng với Trung Quốc.

Và vì thế, Trung Quốc không dám làm Ả Rập Saudi khó chịu vì Iran.

"Tình hình chưa hết phức tạp cho Trung Quốc vì nước này cũng phải tính đến sự đối đầu sâu sắc của Ả Rập Saudi trước những trình bày của nhân dân Iran. "

Cuối cùng, những nhân vật mang đầu óc thực tiễn Bắc Kinh hiểu rằng ngay tại Israel cũng có những sức ép ngày càng tăng để nước này tấn công phòng ngừa phá các cơ sở hạt nhân của Iran, chấp nhận các lệnh trừng phạt mà thực tế sẽ làm Iran đau đớn có thể là cách duy nhất để xóa đi kịch bản tồi nhất: một cuộc chiến tại vùng Vịnh Ba Tư làm gián đoạn dầu qua eo biển Hormuz và dẫn tới cơn khát dầu toàn cầu.

Cách đi 'trung dung chi đạo' mà Bắc Kinh có thể sẽ theo, dù không mấy hấp dẫn, là cách bảo vệ quyền lợi riêng trên nhiều mặt trận.

Đề trách không hoàn toàn biến Iran từ bạn thành thù, Trung Quốc sẽ vẫn chính thức phải đối diện cấm vận dầu với Iran.

Nhưng nếu các nước nhập dầu khác như Nhật Bản và Hàn Quốc ủng hộ cấm vận, Trung Quốc cũng sẽ bắt đầu gia nhập hàng ngũ nhập từ Iran với nhiều cách lý giải khác nhau, và như thế cũng đề ra không phải là nước phá đám với kế hoạch của Phương Tây.

Cùng lúc, Trung Quốc sẽ cố gắng có lợi cam kết mà như thế Ả Rập Saudi về nguồn cung ứng dầu bù vào hàng ngũ nhập khẩu mất đi từ Iran.

Các tính toán này có thể không làm Trung Quốc tránh được cơn bão phải nhìn một cuộc

TQ bắn khoản về nguồn dân u Iran

Tác Giả: Bùi Mẫn Hân g&#i t&#i BBC t&# Hoa K&
Thứ Hai, 16 Tháng 1 Năm 2012 21:49

---

xung đ&#t quân s&# có h&# u qua&# tại ha&# i &# vùng Vi&# nh nếu Israel mất kiên nhẫn và v&#n tấn công Iran dù Hoa Kỳ pha&#n đối.

Nh&#ng trong cu&#c ch&#i nguyên t&#&# đây bất trắc và ki&#ch tính Trung Quốc cũng ch&#ng còn lá bài nào khác.

Bài viết cho BBC th&#&# hi&#n quan đi&#m cu&#a giáo s&# Bùi Mẫn Hân (Pei Minxin) t&# tr&#&#ng Claremont McKenna, California, Hoa Kỳ.